

Frances Hodgson Burnett

Micul lord

cu ilustrații de Reginald B. Birch

Traducere și prefață de Lucian Pricop

EDITURA CARTEX

Coperta: Mădălina Pricop .RO

Ilustrație coperta I: Jean Baptiste Greuze, Portretul contelui Stroganov, copil, 1778

Tehnoredactor: Ecaterina Pislă

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BURNETT, FRANCES HODGSON

Micul lord / Frances Hodgson Burnett ; cu il. de Reginald B. Birch ; trad. și pref. de Lucian Pricop. – București : Cartex, 2019

ISBN 978-606-8893-46-4

I. Birch, Reginald B. (il.)

II. Pricop, Lucian (trad. ; pref.)

821.111

Pentru comenzi și informații, vă rugăm să ne contactați la:

- Tel/fax: 021/323.41.30; 021/323.00.76
- Tel: 0745.069.898; 0729.951.763
- www.edituracartex.ro
- e-mail: comenzi@edituracartex.ro
- O.P. 4, C.P. 184, București

CUPRINS

<i>Dacă Cedric ar apărea pe strada ta...</i> (Lucian Pricop)	7
Micul lord.....	11

Textul prezentei traduceri a fost realizat după ediția princeps, din 1886, apărută la New York, la Editura „Charles Scribner's Sons“. Desenele (imprimeate tot în aceeași ediție) sunt opera graficianului Reginald Barthurst Birch, primul și cel mai cunoscut ilustrator al romanului. Reprezentările grafice ale *Micului lord* în viziunea lui Birch au influențat cultura vestimentară americană și britanică, generând veritabile furori în moda juvenilă.

Bibliografie

- Bangs, J. K., *The Paradise Club. The Ladies' Home Journal*, vol. XII, no. 7, 1895.
 „Books for the Young“, *Church Review*, vol. XXXXVIII, November 1886.
 Burnett, V., *The Romantick Lady*, Scribner, New York, 1927.
 Burrell, C. B., „The child and its world“, *Harpers Bazaar*, vol. XXXIII, 30 June 1910.
 „Cartoons and Comments“, *Puck*, vol. XXV, March 1889.
 „Classified Ad“, *The New York Times*, 21 October, 1886.
 Ewing, E., *History of Children's Costume*, Charles Scribner's Sons, New York, 1977.
The Ladies' Home Journal and Practical Housekeeper, vol. V, no. 8, 1888.
 Metcalfe, J., „Drama: The Little Lord“. *Life*, vol. XII 13 December 1888.
 „Women and Men“, *Harper's Bazaar*, vol. XXII, 27 July 1889.

CAPITOLUL I

Cedric nu știa absolut nimic despre sine. Nu i se vorbise vreodată despre asta. Știa doar că tatăl său a fost englez, pentru că aşa îi spusese mama; apoi însă tata murise, iar el era atât de mic, că nu-și mai amintea mai nimic despre dânsul! Doar că era înalt, cu ochi albaștri și mustață lungă și că era extraordinar să fie plimbat prin cameră pe umerii lui. După moartea tatălui, Cedric a observat că nu era tocmai indicat să vorbească cu mama despre el. Cât timp tatăl său a fost bolnav, Cedric a fost trimis de acasă, iar când s-a întors totul se sfârșise. Mama, care fusese și ea foarte bolnavă de supărare, își reluase locul pe scaunul de lângă fereastră. Era aşa de palidă și firavă, îi dispăruseră gropițele din obraji, iar ochii ei triști păreau mai mari și se îmbrăca mereu în negru.

– Draga mea, i se adresă Cedric (tata o strigase întotdeauna aşa și de la el învățase să-i spună astfel), draga mea, cum se mai simte tata?

Îl simți brațele tremurând și, ridicându-și capul cu părul buclat, i se văzu chipul. Observă că era pe cale să izbucnească în plâns.

– Draga mea, repetă el, se simte bine?

Apoi, deodată, inimioara îl îndemnă să o strângă în brațe, să o sărute și să-și apropie obrazul catifelat de al ei; aşa și făcu, iar ea își aşeză capul pe umărul lui podind-o un plâns amarnic

și îmbrățișându-l strâns de parcă n-ar mai fi vrut să-i dea drumul.

– Da, se simte bine, suspină ea. El se simte bine, dar am rămas doar noi doi singuri pe lume.

Atunci, aşa mic cum era, a înțeles că tatăl său, Tânăr, înalt și frumos, nu se va mai întoarce vreodată; a înțeles că murise, aşa cum au murit și alții, deși nu reușea să înțeleagă acest lucru straniu care aducea atâtă tristețe celor din jur. și pentru că mama plângă ori de câte ori el vorbea despre tata, se hotărî singur să nu mai pomenească prea des de dânsul. Mai descoperi că nu trebuia să o lase prea mult timp să stea nemîșcată și tacută, cu ochii aținți spre foc ori pe fereastră. El și mama nu știau prea multă lume și trăiau foarte retrăși, deși Cedric nu realiza, pe atunci, acest lucru. Abia când crescă mai mare, află de ce nu venea nimeni pe la ei.

I s-a spus mai târziu că mama fusese orfană și singură pe lume când tata a luat-o de soție. Era foarte frumoasă și o doamnă bogată, în vîrstă, o angajase drept însotitoare, dar nu s-a purtat prea bine cu ea. Într-o zi, căpitanul Cedric Errol, un obișnuit al casei, o văzu urcând în fugă scările, cu ochii plini de lacrimi. Era atât de drăguță, de inocentă și de tristă, încât căpitanul nu a mai reușit să o uite. și, după ce s-au întâmplat multe lucruri ciudate, s-au cunoscut mai bine, s-au iubit mult și s-au căsătorit, deși căsătoria le-a creat mulți dușmani. Dintre toți, cel mai înverșunat a fost tatăl căpitanului, un bătrân aristocrat englez, foarte bogat, furios și manifestând dispreț față de America și americanii. Avea doi fiți mai mari decât căpitanul Cedric, iar legea preciza că primul născut moștenește titlurile strălucitoare și domeniile familiei. Dacă acesta murea, următorul preluă moștenirea; aşa că, deși provenea dintr-un neam ales, căpitanul Cedric avea puține șanse să ajungă el însuși vreodată prea bogat.

Dar natura îl înzestră pe cel mai mic dintre băieți cu daruri pe care nu le oferise și fraților mai mari. Îi dădu o înfațisare frumoasă, puternică și plină de noblețe, un zâmbet cald, o voce plăcută și veselă. îl făcu viteaz, bun și cu o inimă foarte bună, ceea ce îi facea pe ceilalți să-l îndrăgească fără întârziere. Nu stătea aşa lucrurile și cu frații mai mari: niciunul nu era chipeș, bland sau foarte intelligent. Ca elevi la Eton nu au fost foarte agreeați de colegi și nu au învățat prea bine; și-au pierdut vremea și banii în zadar, fără să-și facă prieteni. Bătrânul Earl, tatăl lor, era dezamăgit și umilit văzând că moștenitorul nu-i facea cinste și nu promitea să ajungă altceva decât un om egoist, risipitor și mediocru, lipsit de calități înalte și nobile. „E trist, gândeauă bătrânul, că tocmai cel de al treilea fiu, cel fără avere, era înzestrat cu toate calitățile, toată puterea și frumusețea“. Uneori îi era ciudă pe Tânărul chipeș pentru că însușirile sale ar fi fost nimerite pentru titlul de noblețe și proprietățile întinse pe care el, contele, avea să le lase moștenire; și totuși, în adâncul sufletului său vanitos și neîndupăcat, era foarte legat de fiul cel mai mic. Într-un astfel de moment de pornire, îl trimisese într-o călătorie în America; voia să-l îndepărteze pentru o vreme pentru a nu mai fi nevoie mereu să-l compare cu frații săi; era un moment în care aceștia, prin felul lor de a fi, îi aduceau o mulțime de supărări.

Dar, după vreo șase luni, începu să se simtă singur și să sufere în secret de dorul fiului, aşa că îi scrise căpitanului Cedric și îi ceru să se întoarcă acasă. Scrisoarea sa coincise cu aceea a căpitanului, care îl înștiința despre dragostea lui pentru o Tânără și frumoasă americană și decizia de a se căsători cu ea. Când primi aceste rânduri, bătrânul Earl fu cuprins de o furie cumplită. Caracterul său îl conducea spre decizia de a nu renunța la prejudecățile sale. Valetul, care se afla atunci în cameră, crezu că stăpânul său va avea un atac de apoplexie din pricina mâniei. Timp de o oră urlă ca un tigru, apoi se aşeză

și-i scrise fiului său o scrisoare în care-i interzicea să mai vină vreodată în casa părintească, ori să le mai trimită vreo veste, lui sau fraților. Îi spuse că putea să trăiască și să moară unde va voi, că legăturile cu familia erau pentru totdeauna rupte și că, în timpul vieții sale, să nu aștepte vreun ajutor de la tatăl său.

Căpitanul fu profund măhnit de scrisoarea aceasta; se simțea foarte atașat de țara sa și își iubea casa părintească; îl iubea până și pe tatăl său, aşa mânios cum era, și fusese alături de el în fața tuturor necazurilor pricinuite de ceilalți fii. Realiza însă că viitorul nu-i va aduce niciun semn de bunăvoiță din partea lui.

La început nici nu știu ce să facă. Nu fusese obișnuit cu munca și nu avea deloc experiență ca lucrător, dar era curajos și plin de voință. Își vându postul din armată și, după multe încercări, reuși să-și găsească o slujbă la New York și se însură. Ducea acum o viață diferită față de cea minunată din Anglia, dar Tânăr și fericit cum era, spera ca muncind din răsputeri să facă lucruri mari în viitor.

Locuia pe o stradă liniștită, într-o casă modestă, în care se născu și băiețelul său, iar viața îi era atât de plină de voioșie, în simplitatea ei, încât nu regretă nicio clipă că se însurase cu însuțitoarea unei bătrâne, o fată din America, lipsită de avere, tocmai pentru că era o făptură deosebită și o iubea, iar ea îl iubea și ea. Băiețelul era foarte drăguț și le semăna deopotrivă amândurora. Deși născut într-o casă săracă și retrasă, a fost de la început un copil norocos. Mai întâi fiindcă era sănătos, aşa că nu crea nimănui mari bătăi de cap; apoi, fiindcă se purta atât de drăgălaș, încât aducea numai veselie în jur; în al treilea rând era atât de frumos, încât părea un desen. Spre deosebire de alți bebeluși, el se născuse cu mult păr moale și bălai, care se transformă în cărlioniță până la șase luni. Avea ochii mari, căprui, gene lungi și un chip minunat; avea un spate puternic, picioare dezvoltate, încât la nouă luni învăță repede să meargă.

Era atât de bine crescut pentru un bebeluș că era mai mare dragul să-l cunoști. Era prietenos cu toată lumea, iar atunci când un străin îi vorbea, pe stradă, în timp ce se afla în cărucior, mai întâi îi arunca o privire serioasă, urmată de un zâmbet dulce și prietenos; în vecinătatea străzii liniștite în care locuiau, nu exista nicio persoană, nici măcar băcanul din colț, considerat cel mai morocănos om din lume, care să nu fi fost încântați să-l vadă și să-i vorbească. Cu cât creștea, se facea tot mai frumos și mai interesant.

Când a fost destul de mare pentru a merge cu dădaca lui, trăgând după el un trenuleț și purtând un kilt și o pălărie mare, albă, care-i cădea pe spate, lăsând să i se vadă părul ondulat și auriu, era atât de bine dezvoltat și rumen, încât atragea privirile tuturor. Iar doica îi povestea mamei despre felul în care doamnele își opreau trăsura pentru a-l privi și pentru a vorbi cu el și despre încântarea acestora când le spunea ceva cu glăsciorul lui vesel, de parcă s-ar fi cunoscut de multă vreme. Maniera în care se purta, vioi, lipsit de sfială, amuzant și prietenos, îl ajuta să se împrietenească cu toți ceilalți, făcându-i să se simtă în largul lor. Înțelegea degrabă sentimentele celor din jur și poate că se comporta astfel fiindcă trăise mereu numai cu mama și cu tata, care erau mereu duioși, grijulii, afectuoși unul cu celălalt și manierați. Nu auzise vreodată acasă cuvinte aspre sau neelegante, iar el se bucura de iubirea, mângâierea și blândețea părinților, astfel încât și el însuși era plin de bunătate, căldură și nevinovăție. Își auzise mama strigată cu nume drăgăstoase, pe care le folosea și el când îi vorbea; văzuse că tata era tot timpul atent cu ea, aşa că învăță și el să fie la fel.

Atunci când a realizat că tata nu se va mai întoarce niciodată și a văzut tristețea mamei din această pricină, în sufletul lui bun s-a născut decizia de a face tot ce-i stătea în putere ca să o facă din nou fericită. Era încă un copil de-o

șchioapă, dar, atunci când se așeza pe genunchii ei și o săruta, atunci când își aducea jucările și cărtile cu desene, când își așeza capul cărlionțat pe umărul ei, când se ghemuia lângă mama pe sofa, se gândeau mereu la ea, încercând să o susțină și-i aducea astfel mai multă alinare decât ar fi crezut.

— Ah, Mary! o auzi odată pe mama spunându-i slujnicei bătrâne, sunt convinsă că încearcă să mă ajute în felul lui innocent. Știi sigur! Îmi aruncă uneori o privire atât de drăgăstoasă, de parcă i-ar părea rău pentru mine și vine apoi și mă mângâie sau îmi arată ceva. E atât de mic și totuși sunt sigură că a înțeles.

Pentru că sedea atât de mult alături de mama sa, ea nu mai simțea nevoie unei alte companii; se plimbau, vorbeau și se jucau împreună. Învăță să citească de timpuriu, iar seara se întindea pe covorul din fața șemineului și ctea cu voce tare fie povestiri, fie cărți pentru oameni mari, ba uneori ctea și din ziar. În astfel de clipe, Mary o auzea pe doamna Errol râzând cu poftă de glumele băiatului.

— Păi cum să nu râdem, îi spunea Mary băcanului, când e aşa de comic și spune vorbe de-ale bătrânilor. Și să vezi că a venit la mine în bucătărie în seara când a fost ales președintele cel nou și a stat în fața plitei de parcă încremenise, cu mâinile băgate în buzunare, serios ca un judecător! Și-mi zice: „Mary, zice, sunt foarte preocupat de alegeri, zice, sunt *publican* și Draga mea la fel. Tu ești *publicană*, Mary?“ Mă scuzați, zic, eu sunt *democrată* convinsă. Și el se uită la mine de mă tulbură nu alta și zice: „Mary, țara se duce de răpă“. Și de-atunci în fiecare zi îmi zice să-mi schimb politica.

Mary îl îndrăgea foarte tare pe băiat și era mândră de el. Stătea la ei încă de la nașterea lui Cedric. După moartea căpitanului fusese și bucătăreasă, și femeie de serviciu, și dădacă și toate celelalte. Era mândră de el că avea un trup voinic și armonios, că se purta atât de drăgălaș și mai ales că

avea un păr strălucitor și cărlionțat care i se așeza pe frunte sau pe umeri în bucle mătăsoase. Muncea de dimineață până noaptea ca s-o ajute pe mama lui la gospodărie și la confecționarea hainușelor, pe care le așeza în bună ordine.

— E un ‘*ristocrat*, nu-i aşa? spunea ea. Nu crez să văd și eu un copil pe Fifth Avenue care să arate și să meargă aşa de mândru ca el. Când trece îmbrăcat cu rochiță de catifea croită dintr-o rochie veche a maică-si, se uită după el și domni în livree, și femei, și copii. Își ține fruntea sus și-și flutură buclele că pare un mic lord.

Cedric nu știa că arată ca un mic lord; nici măcar nu știa ce era un lord. Cel mai bun prieten al său era băcanul din colț, un om ursuz cu toată lumea, mai puțin cu el. Numele lui era domnul Hobbs, iar Cedric îl admira și-l respecta foarte mult. Îl considera un om foarte bogat pentru că avea o mulțime de lucruri în magazin: prune uscate, smochine, portocale și pesmeți; avea și o trăsură cu cal. Cedric se înțelegea perfect și cu lăptarul, și cu brutarul, și cu vânzătoarea de mere, însă pe domnul Hobbs îl plăcea cel mai mult; erau atât de apropiati, că se ducea în fiecare zi pe la el și stăteau multă vreme împreună vorbind despre lucruri la ordinea zilei. Poate părea surprinzător, dar aveau mereu câte ceva de discutat – spre exemplu despre 4 Iulie. Când începeau să discute despre 4 Iulie, puteau s-o facă la nesfârșit. Domnul Hobbs avea o părere foarte proastă despre englezi și îi spuse toată povestea Revoluției, istorisind minunate întâmplări patriotice cu dușmani care erau mereu răi și cu americani întotdeauna curajoși; cu entuziasm, reproduse din memorie chiar și un fragment din Declarația de Independență. Cedric îl asculta atât de emoționat, încât ochii îi străluceau, obrajii i se îmbujoraseră, iar buclele i se așezaseră fără noimă. Când ajunse acasă, abia fu capabil să mănânce, fiind nerăbdător să-i spună povestea și mamei. Domnul Hobbs a fost probabil primul care i-a creat interesul pentru politică. Domnului Hobbs

îi plăcea să citească ziarele și astfel Cedric auzea și el despre evenimentele de la Washington; domnul Hobbs se îngrijea să-i spună despre președinte dacă își făcea sau nu datoria. Si odată, la ultimele alegeri, totul fu atât de mare încât domnul Hobbs și Cedric trăiră impresia că, fără ei, țara ar fi fost pierdută.

Domnul Hobbs l-a luat atunci să vadă o mare manifestație cu torțe aprinse și mulți dintre cei ce le purtau și-au adus mai târziu aminte de un bărbat solid, proptit lângă un stâlp, ducând pe umeri un băiețel drăgălaș care striga „ura“ și-și flutura șapca în aer.

Când Cedric trecu de șapte ani, adică după o scurtă perioadă post-alegeri, se petrecură evenimente neașteptate care aduseră în viața lui mari schimbări. Printr-o coincidență, în acea zi vorbise cu domnul Hobbs despre Anglia și regină, iar domnul Hobbs spuse căteva lucruri defaimătoare despre aristocrați, fiind indignat mai ales de conți și marchizii. Era o dimineață foarte călduroasă și după ce s-a jucat de-a soldații cu niște prieteni, Cedric s-a dus în prăvălie să se odihnească; aici, l-a găsit pe domnul Hobbs răsfoind furios un număr din „Illustrated London News“ care conținea o ceremonie la curte.

– Iată, spuse el, aşa stau acum lucrurile, dar într-o zi o să se termine toate astea. La un moment dat, cei pe care i-au asuprit se vor ridica la luptă și, atunci, vor dispărea conți și marchizii și toți ceilalți! O să vină și rândul lor degrabă!

Cedric se urcase ca de obicei pe scaunul înalt, cu pălăria pe ceafă și cu mâinile în buzunare, ușor aplecăt spre domnul Hobbs.

– Ati cunoscut mulți marchizii, domnule Hobbs? întrebă el.

– Nu, răspunse domnul Hobbs cu indignare. Să vină vreunul în prăvălia mea! E suficient! Să nu prind vreun tiran pe lângă lăzile mele cu pesmeți!

Era atât de mândru de sentimentul său, încât privi cu mândrie în jur și își șterse fruntea.

– Poate că nici ei nu și-ar dori să fie conți, dacă ar avea ceva mai bun de făcut, spuse Cedric, compătimindu-i pentru condiția lor nefericită.

– Cum să nu vrea, spuse domnul Hobbs. Se făleşc cu asta. E în firea lor. Sunt o tagmă rea.

Erau în plină discuție când veni Mary. Cedric crezu că venise la cumpărături, după zahăr, însă femeia era schimbată la față de parcă s-ar fi petrecut ceva grav.

– Hai acasă, drăguțul meu, spuse ea. Te cheamă mama.

Cedric coborî de pe scaunul înalt.

– Vrea să mergem undeva împreună? se interesă el. La revedere, domnule Hobbs!

Se miră văzând-o pe Mary că se uită cu ochi mari și uimiți la el și se întrebă de ce tot clatină din cap.

– Ce ai Mary? Îți-e rău din pricina căldurii?

– Nu, zise Mary, dar acasă se petrec lucruri curioase.

– Pe Draga mea o doare capul din cauza vremii? întrebă copilul îngrijorat.

Dar nu era nici asta. Când ajunse în fața casei, un cupeu stătea la scară, iar în salonaș cineva vorbea cu mama. Mary îl grăbi să urce scările, îl îmbracă cu cel mai bun costum de vară – din lână crem, cu o curea roșie în jurul mijlocului – și-i pieptănă buclele.

– Nu zău, lorzi? o auzi spunând. Nobili și ‘ristocrați! Ce ghinion pe ei, sărmanii! Si mai ales pe capul bieților lorzi!

Se petreceau într-adevăr lucruri ciudate, dar era sigur că mama îi va spune ce înseamnă toată încurcătura asta, aşa că o lăsa pe Mary să se vaite, fără a pune întrebări. Când fu gata, coborî în grabă în salonaș. Un domn în vîrstă, înalt și slab, era așezat pe fotoliu. Mama lui stătea alături, palidă la față și cu lacrimi în ochi.

– Ah, Ceddie, strigă ea și se repezi la băiețăș, îl strânse în brațe și îl sărută, neliniștită și speriată. Dragul meu Ceddie!

Domnul bătrân se ridică din fotoliu și-l privi pe Cedric cu o privire pătrunzătoare, frecându-și bărbia. Nu părea deloc nemulțumit de ceea ce vedea.

— Așadar, rosti el în cele din urmă, așadar acesta-i micul lord Fauntleroy!

CAPITOLUL AL II-LEA

N-a existat băiețel mai uimit decât Cedric în săptămâna următoare; n-a existat săptămână mai ciudată și mai încurcată. Mai întâi, povestea pe care i-a spus-o mama era cu totul neașteptată. A trebuit să o asculte de două, trei ori înainte pentru a o înțelege. Nu-și lua gândul de la reacția domnului Hobbs când i-o va povesti. Începea cu niște nobili: bunicul, pe care nu-l văzuse niciodată, era conte; cel mai mare dintre unchi ar fi fost și el conte, dacă n-ar fi murit într-un accident de călărie; după moartea sa, celălalt unchi ar fi devenit tot conte, dacă n-ar fi murit subit de friguri la Roma. Apoi, ar fi venit rândul tatălui său, dacă ar fi trăit. Dar cum toți muriseră, rămăsesese numai el, Cedric, și se părea că el avea să fie făcut conte după moartea bunicului – deocamdată era numai lord Fauntleroy.

Se făcu palid când auzi prima oară aceste lucruri.

— Draga mea, zise el, aş prefera să nu fiu conte. Niciunul dintre băieți nu e conte. Cum aş putea să nu fiu nici eu?

Dar se părea că era inevitabil. Și, în acea seară, stând cu mama la fereastră, privind spre strada mohorâtă, discutără îndelung. Cedric stătea pe scaunel cuprinzându-și genunchii cu mâinile, aşa cum stătea el de obicei, având o expresie de uimire și obrajii îmbujorați din cauza gândurilor. Bunicul